

FOOTT PRINTTS:

Πλαίσιο Ποιότητας Συνεχιζόμενης
Επαγγελματικής Ανάπτυξης (ΣΕΑ)
για Επιμορφωτές/τριες Εκπαιδευτι-
κών εν Ενεργεία

Co-funded by
the European Union

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

FOOTT PRINTTS

πρόκειται για μια σύμπραξη συνεργασίας που συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ και στην οποία συμμετέχουν επτά ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμοί, η οποία εξασφαλίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών εν ενεργεία.

Περισσότερες πληροφορίες:

www.foottprintts.eu

info@foottprintts.eu

Συντονιστής:

Bezirksregierung Arnsberg
Dezernat 46.3 – Lehrerfortbildung
Γερμανία, Arnsberg

Bezirksregierung
Arnsberg

Εταίροι:

21Knowledge, Unipessoal Lda
Πορτογαλία, Mangualde

Pädagogische Hochschule Wien
Αυστρία, Wien

Uniwersytet Rzeszowski
Πολωνία, Rzeszow

Uniwersytet Rzeszowski

Educom+, The community
for the „plus“ in education
Ελλάδα, Karditsa

Institut Européen d'Education
et de Politique Sociale
Γαλλία, Paris

Børn og Unge Aalborg
Δανία, Noerresundby

Aalborg
Kommune

Πίνακας περιεχομένων

Ενότητα 1: Σκοπός του Πλαισίου	3
Ενότητα 2: Βασικές Ιδέες/Απόψεις	3
Ενότητα 3: Βασικές Αρχές	4
Ενότητα 4: Αξιοποίηση του Πλαισίου	5
Ενότητα 5: Βασικοί Παράγοντες και Παρατηρήσιμες Πτυχές	5
1. Επαγγελματική Ταυτότητα	6
2. Ικανοποίηση από τη ΣΕΑ	7
3. Επαγγελματική Υποστήριξη και Συνεργασία	8
4. Ανάπτυξη της Σχολικής Μονάδας και Συμμετοχή	9
5. Οργάνωση και Υλοποίηση	10
6. Στοιχεία σχεδιασμού της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD)	12
Ενότητα 6: Προοπτική	13
Συνοπτικός Πίνακας Βασικών Παραγόντων και επιμέρους διαστάσεων	14
Συνοδευτική κάρτα επιμορφωτή/τριας	15

<https://bra.taskcards.app/#/board/0a537429-e95c-41f0-9c8e-373e2693c7a1/view?token=ff39e3cf-7a45-477c-9af3-a55e97397ffa>

Ενότητα 1:

Σκοπός του Πλαισίου

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει ένα μοντέλο υψηλής ποιότητας Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Ανάπτυξης (ΣΕΑ/CPD) για επιμορφωτές/τριες εκπαιδευτικών εν ενεργεία. Περιγράφει έξι αλληλένδετους Βασικούς Παράγοντες που υποστηρίζουν ουσιαστική, συναφή και με μετρήσιμα αποτελέσματα επαγγελματική μάθηση. Στόχος του είναι να καθοδηγήσει τη λήψη αποφάσεων, να ενισχύσει τις θεσμικές δομές ΣΕΑ και να ενδυναμώσει τους/τις εκπαιδευτικούς ώστε να λειτουργούν ως δημοκρατικοί επαγγελματίες. Η έρευνα του FOOTT PRINTTS δείχνει ότι η ΣΕΑ πρέπει

να ενσωματώνεται σε ευρύτερες επαγγελματικές και θεσμικές στρατηγικές, προκειμένου να υποστηρίξει ουσιαστική αλλαγή. Η έρευνα διαρθρώθηκε σε δύο σκέλη: μια εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση, η οποία χαρτογράφησε την υφιστάμενη γνώση και τα κριτήρια ποιότητας της ΣΕΑ, και ένα εμπειρικό σκέλος, το οποίο κατέγραψε τις βιωμένες εμπειρίες και τις πρακτικές εκπαιδευτικών, επιμορφωτών/τριών εκπαιδευτικών και υπευθύνων χάραξης πολιτικής σε διαφορετικά πλαίσια και χώρες.

Ενότητα 2:

Βασικές Ιδέες/Απόψεις

Η ποιότητα της ΣΕΑ εξαρτάται από τη δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στην **ατομική παρακίνηση**, την **επαγγελματική υποστήριξη**, τη **διοίκηση** και τις καλά σχεδιασμένες μαθησιακές εμπειρίες. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη ΣΕΑ θα πρέπει να υποστηρίζεται από **υποστηρικτικές δομές**, ισότιμη πρόσβαση και αναγνώριση

της επαγγελματικής ταυτότητας. Σύμφωνα με την έρευνα του FOOTT PRINTTS, η ΣΕΑ είναι πιο αποτελεσματική όταν είναι εξατομικευμένη, προσαρμοσμένη στο συγκεκριμένο πλαίσιο και ευθυγραμμισμένη με τους προσωπικούς στόχους επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών.

Ενότητα 3: Βασικές Αρχές

Το παρόν πλαίσιο βασίζεται στα επικυρωμένα θεωρητικά και εμπειρικά ευρήματα του έργου Erasmus+ FOOTT PRINTTS.

Για τη μείωση του μεγάλου αριθμού μεταβλητών που συλλέχθηκαν μέσω του ερωτηματολογίου σε ένα μικρότερο σύνολο ανώτερων παραγόντων, εφαρμόστηκε διερευνητική παραγοντική ανάλυση ως κεντρική μέθοδος της στατιστικής με πολλές μεταβλητές. Η παραγοντική ανάλυση οδήγησε σε 18 παράγοντες που περιγράφουν πώς οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται την ανάπτυξη ικανοτήτων μέσα από τη ΣΕΑ. Οι 18 αυτοί παράγοντες συντέθηκαν στους 6 βασικούς παράγοντες του FOOTT PRINTTS μέσω θεωρητικά τεκμηριωμένης ερμηνείας, η οποία περιέλαβε κύκλους ανατροφοδότησης για τη διασφάλιση της πολιτισμικής ακρίβειας σε κάθε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Κάθε **Βασικός Παράγοντας** περιλαμβάνει περιγραφικούς δείκτες και πρακτικά στοιχεία, ώστε να υποστηρίζεται η εφαρμογή του από επιμορφωτές/τριες, θεσμούς και υπεύθυνους/ες χάραξης πολιτικής. Η βιβλιογραφία αναδεικνύει την έλλειψη κοινών κριτηρίων ποιότητας στα συστήματα ΣΕΑ στην Ευρώπη, επιβεβαιώνοντας την ανάγκη για συνεκτικά πλαίσια που προωθούν τόσο την προσωπική ανάπτυξη όσο και την ανάπτυξη σε επίπεδο συστήματος.

Ενότητα 4:

Αξιοποίηση του Πλαισίου

Το μοντέλο αυτό καταγράφει όλες τις βασικές διαστάσεις για τον σχεδιασμό, τη διευκόλυνση και την αξιολόγηση υψηλής ποιότητας, βιώσιμης και επαγγελματικά προσανατολισμένης ΣΕΑ. Οι έξι Βασικοί Παράγοντες αντανακλούν την αλληλεπίδραση της παρακίνησης, της υποστήριξης, της διοίκησης και της διδακτικής μέσα σε μια δημοκρατική και συμπεριληπτική εκπαιδευτική κουλτούρα. Το πλαίσιο εδράζεται σε ευρωπαϊκή συγκριτική έρευνα και

προσφέρει εργαλεία αναστοχασμού και βελτίωσης.

Το πλαίσιο λειτουργεί ως εργαλείο σχεδιασμού, ποιότητας και αναστοχασμού για επιμορφωτές/τριες, στελέχη σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικές αρχές. Κάθε Βασικός Παράγοντας υποστηρίζεται από παρατηρήσιμες πρακτικές για την αποτελεσματική υλοποίηση της ΣΕΑ.

Ενότητα 5:

Βασικοί Παράγοντες και Παρατηρήσιμες Πτυχές

Οι έξι βασικοί παράγοντες συνοψίζουν τα ερευνητικά αποτελέσματα για την ποιότητα της ΣΕΑ, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από εκπαιδευτικούς, επιμορφωτές/τριες εκπαιδευτικών και φορείς λήψης αποφάσεων:

1. Επαγγελματική Ταυτότητα
2. Ικανοποίηση από τη ΣΕΑ

3. Επαγγελματική Υποστήριξη
4. Ανάπτυξη της Σχολικής Μονάδας και Συμμετοχή
5. Οργάνωση και Υλοποίηση
6. τοιχεία σχεδιασμού της ΣΕΑ

Κάθε **Βασικός Παράγοντας** περιγράφεται αναλυτικά στη συνέχεια.

1. Επαγγελματική Ταυτότητα

Ο παράγοντας αυτός εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο η ΣΕΑ υποστηρίζει την επαγγελματική αυτοαντίληψη, την παρακίνηση, την αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών, τη σαφήνεια ρόλων και την επαγγελματική εξέλιξη. Τα ευρήματα του FOOTT PRINTTS δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί εμπλέκονται περισσότερο στη ΣΕΑ όταν αυτή συντονίζεται με τις αξίες τους, ενισχύει την επαγγελματική αυτονομία και παρέχει χώρο για αναστοχαστική πρακτική.

Περιγραφικοί παράγοντες:

1.1. Η ΣΕΑ βοηθά τους/τις εκπαιδευτικούς στην καθημερινή τους πρακτική

Η επαγγελματική ανάπτυξη είναι αποτελεσματική όταν παρέχει εργαλεία, στρατηγικές ή γνώσεις που οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν άμεσα στις τάξεις τους. Αυτό περιλαμβάνει την επίλυση πραγματικών προκλήσεων, την προσαρμογή νέων μεθόδων ή την βελτίωση της ποιότητας του μαθήματος.

1.2. Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν κάτι ουσιαστικό

Η ΣΕΑ εκτιμάται όταν εμβαθύνει την κατανόηση των εκπαιδευτικών, εισάγει νέες οπτικές ή θέτει υπό αμφισβήτηση υφιστάμενες πεποιθήσεις. Η μάθηση θεωρείται ουσιαστική όταν ενισχύει την αυτοπεποίθηση και προάγει την επαγγελματική ανάπτυξη.

1.3 Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε επαγγελματικό διάλογο

Η ανταλλαγή εμπειριών, ο αναστοχασμός με συναδέλφους και η συζήτηση διδακτικών πρακτικών ενισχύουν την επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών. Ο

δομημένος αυτός διάλογος προάγει τη συνεργασία, την κριτική σκέψη και την αίσθηση του ανήκειν στο επάγγελμα.

1.4 Η ΣΕΑ συνδέεται με την επαγγελματική εξέλιξη (π.χ. πιστοποιητικά, οικονομικά κίνητρα, ECTS)

Οι εκπαιδευτικοί έχουν μεγαλύτερη παρακίνηση να συμμετέχουν στη ΣΕΑ όταν αυτή συμβάλλει σε επίσημη αναγνώριση, αναβάθμιση προσόντων ή πρόσβαση σε νέους ρόλους. Οι ορατοί δεσμοί με την επαγγελματική σταδιοδρομία ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη συνάφεια της επαγγελματικής μάθησης.

Παρατηρήσιμες πτυχές για επιμορφωτές/τριες:

- Ευθυγράμμιση των θεματικών της ΣΕΑ με την καθημερινή πρακτική και τις επαγγελματικές αξίες των εκπαιδευτικών.
- Σχεδιασμός της ΣΕΑ με σαφείς στόχους, εννοιολογικά πλούσιο περιεχόμενο και αναστοχαστικές εργασίες που συνδέουν τη νέα γνώση με την πρακτική της τάξης.
- Διευκόλυνση δομημένου διαλόγου μεταξύ ομοτίμων και συνεργατικού αναστοχασμού.
- Ενσωμάτωση της ΣΕΑ σε περιφερειακά, εθνικά ή διεθνώς αναγνωρισμένα πλαίσια προσόντων.
- Παροχή πιστοποίησης συνδεδεμένης με κίνητρα.

Βασικές διαστάσεις αποτελεσματικής πρακτικής:

- Η ΣΕΑ συνδέεται με την καθημερινή πρακτική των εκπαιδευτικών, καθώς και με τις επαγγελματικές αξίες και την ταυτότητά τους (π.χ. δέσμευση στη μάθηση των μαθητών/τριών, στη συμπερίληψη και στη συνεργασία).

- Ο διάλογος μεταξύ ομοτίμων υποστηρίζει τη διαμόρφωση ταυτότητας, τη σαφήνεια ρόλων και τον κοινό αναστοχασμό.
- Οι ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης ενισχύουν τη σταθερή συμμετοχή στη ΣΕΑ.

2. Ικανοποίηση από τη ΣΕΑ

Ο παράγοντας αυτός αφορά την αντιλαμβανόμενη ποιότητα, τη χρησιμότητα και την αίσθηση επαγγελματικής πληρότητας που προκύπτει από τη ΣΕΑ. Η έρευνα του FOOT PRINTTS επιβεβαιώνει ότι η ικανοποίηση είναι υψηλότερη όταν η ΣΕΑ είναι συναφής, χρονικά κατάλληλη και πρακτικά αξιοποιήσιμη.

Περιγραφικοί παράγοντες:

2.1 Η ΣΕΑ είναι αναγκαία για την επαγγελματική εξέλιξη

Οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τη ΣΕΑ ως ουσιώδες συστατικό της σταθερής επαγγελματικής τους εξέλιξης. Τους επιτρέπει να οικοδομούν και να επικαιροποιούν την εμπειρογνωμοσύνη τους, να παραμένουν ενημερωμένοι/ες για νέες παιδαγωγικές και γνωστικές εξελίξεις και να ανταποκρίνονται σε θεσμικές ή πολιτικές απαιτήσεις για την πρόοδό τους στο επάγγελμα.

2.2 Το περιεχόμενο ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών

Η αποτελεσματική ΣΕΑ αντιμετωπίζει τις πραγματικές προκλήσεις, τα ενδιαφέροντα και τα διδακτικά πλαίσια των συμμετεχόντων/ουσών. Οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν περιεχόμενο που σχετίζεται με τα γνωστικά τους αντικείμενα, τις ανάγκες των μαθητών/τριών ή τις τρέχουσες παιδαγωγικές προτεραιότητες.

2.3 Η συμμετοχή βελτιώνει την επαγγελματική πρακτική

Οι εκπαιδευτικοί είναι περισσότερο ικανοποιημένοι/ες όταν βιώνουν συγκεκριμένες βελτιώσεις στο έργο τους — όπως καλύτερη διαχείριση τάξης, νέες στρατηγικές και μεθόδους που παρουσιάστηκαν και δοκιμάστηκαν κατά τη διάρκεια της ΣΕΑ, αποτελεσματική αξιοποίηση μαθησιακού υλικού ή ισχυρότερη εμπλοκή των μαθητών/τριών — ως άμεσο αποτέλεσμα της ΣΕΑ.

2.4 Η συνολική εργασιακή ικανοποίηση είναι υψηλή

Η καλά σχεδιασμένη ΣΕΑ συμβάλλει θετικά στην επαγγελματική ευημερία των εκπαιδευτικών. Ενισχύει την παρακίνηση και την αυτοπεποίθηση, μειώνει τον κίνδυνο επαγγελματικής εξουθένωσης και υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη εργασιακή ικανοποίηση. Ενισχύοντας τη δέσμευση και την επαγγελματική ταυτότητα, η ΣΕΑ συμβάλλει επίσης στην παραμονή των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα.

Οδηγίες για επιμορφωτές/τριες, που προέκυψαν μετά από παρατήρηση:

- Προσφορά μορφών ΣΕΑ που υποστηρίζουν ορατά την επαγγελματική ανάπτυξη και την επαγγελματική εξέλιξη.
- Σχεδιασμός της ΣΕΑ γύρω από τρέχουσες διδακτικές προκλήσεις και διεξαγωγή αποτίμησης αναγκών, ώστε το περιεχόμενο να προσαρμόζεται στα γνωστικά αντικείμενα, στα πλαίσια και στα στάδια επαγγελματικής σταδιοδρομίας.
- Ενσωμάτωση απτών εφαρμογών στην τάξη σε κάθε συνεδρία, ώστε να διασφαλίζονται πρακτικές βελτιώσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση.
- Συμπερίληψη στοιχείων που ενισχύουν την παρακίνηση, την αυτοπεποίθηση και το ηθικό των εκπαιδευτικών.

Βασικές διαστάσεις αποτελεσματικής πρακτικής:

- Η ικανοποίηση αυξάνεται όταν η ΣΕΑ ανταποκρίνεται στις επαγγελματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και στις άμεσες προκλήσεις της τάξης.
- Η ΣΕΑ εκτιμάται όταν οδηγεί σε παρατηρήσιμες βελτιώσεις στη διδακτική πρακτική και στη μάθηση των μαθητών/τριών.
- Οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν τη ΣΕΑ που υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη.
- Η υψηλής ποιότητας ΣΕΑ συμβάλλει στην εργασιακή ικανοποίηση, την παρακίνηση και την επαγγελματική αυτοπεποίθηση.

3. Επαγγελματική Υποστήριξη και Συνεργασία

Ο παράγοντας αυτός δίνει έμφαση στη μεντορική υποστήριξη, την καθοδήγηση/coaching, τη συνεργασία και τα δίκτυα. Η βιώσιμη επαγγελματική ανάπτυξη εξαρτάται από τη συνεχή αλληλεπίδραση μεταξύ ομοτίμων και από υποστηρικτικές δομές. Το FOOTT PRINTTS αναδεικνύει τη σημασία των επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης και της κατανεμημένης ηγεσίας.

Περιγραφικοί παράγοντες:

3.1 Μεντορική υποστήριξη από έμπειρους/ες συναδέλφους

Η μεντορική υποστήριξη παρέχει δομημένη καθοδήγηση από έμπειρους/ες συναδέλφους προς όσους/ες είναι νεότεροι/ες στο επάγγελμα. Οικοδομεί εμπιστοσύνη, προσφέρει πρότυπα ρόλου και υποστηρίζει την πρακτική ενσωμάτωση νέας γνώσης στην καθημερινή διδακτική πρακτική.

3.2 Καθοδήγηση/coaching για τη βελτίωση της απόδοσης

Το coaching περιλαμβάνει στοχευμένη, συνεχή υποστήριξη, προσαρμοσμένη σε ατομικούς στόχους που βελτιώνουν επαγγελματικές και προσωπικές ικανότητες. Βοηθά τους/τις εκπαιδευτικούς να αναστοχάζονται την πρακτική τους, να λαμβάνουν εποικοδομητική ανατροφοδότηση και να πραγματοποιούν εστιασμένες βελτιώσεις σε βάθος χρόνου.

3.3 Παρατήρηση ομοτίμων και ανατροφοδότηση

Η παρατήρηση συναδέλφων και η λήψη ανατροφοδότησης καλλιεργούν την αμοιβαία μάθηση και τον κριτικό αναστοχασμό. Προωθούν μια κοινή επαγγελματική γλώσσα και βαθύτερη κατανόηση των διδακτικών πρακτικών.

3.4 Επαγγελματικά δίκτυα και ανταλλαγή υλικού

Η πρόσβαση σε επαγγελματικές κοινότητες και δίκτυα ενισχύει τη ΣΕΑ, καθώς επιτρέπει στους/στις εκπαιδευτικούς να ανταλλάσσουν ιδέες, να μοιράζονται διδακτικό υλικό και να συνεργάζονται πέρα από μεμονωμένες επιμορφωτικές δράσεις, διασφαλίζοντας έτσι τη βιωσιμότητα της επαγγελματικής μάθησης.

Παρατηρήσιμες πτυχές για επιμορφωτές/τριες:

- Χρήση δομημένων ομάδων μεντορικής υποστήριξης ή ενοτήτων με καθοδήγηση από ομοτίμους, ώστε να παρέχεται συνεχόμενη καθοδήγηση και πρότυπα ρόλου.
- Εισαγωγή μορφών coaching με συνεχή ατομική ανατροφοδότηση και στοχοθεσία, για την υποστήριξη της αναστοχαστικής πρακτικής και της επαγγελματικής ανάπτυξης.

- Ενσωμάτωση αμοιβαίας παρατήρησης ομοτίμων και κύκλων ανατροφοδότησης στον σχεδιασμό της ΣΕΑ, για την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης και της κοινής επαγγελματικής γλώσσας.
- Δημιουργία διασχολικών ή ψηφιακών επαγγελματικών δικτύων που επιτρέπουν τη συνεργασία, την ανταλλαγή υλικού και τη διατηρήσιμη μεταφορά γνώσης.

Βασικές διαστάσεις αποτελεσματικής πρακτικής:

- Η μεντορική υποστήριξη παρέχει δομημένα καθοδήγηση που υποστηρίζει εκπαιδευτικούς σε διαφορετικά στάδια της σταδιοδρομίας τους και διευκολύνει την αναστοχαστική μεταφορά νέας γνώσης στην πράξη.
- Το coaching επιτρέπει εξατομικευμένη μάθηση, προσαρμοσμένη στους στόχους και στα πλαίσια των εκπαιδευτικών.
- Η παρατήρηση ομοτίμων και η ανατροφοδότηση καλλιεργούν αμοιβαία εμπιστοσύνη, μειώνουν την επαγγελματική απομόνωση και εμβαθύνουν την κοινή κατανόηση της αποτελεσματικής πρακτικής.
- Τα επαγγελματικά δίκτυα διατηρούν την παρακίνηση, την καινοτομία και την ανταλλαγή πόρων πέρα από τις επιμορφωτικές δράσεις.

4. Ανάπτυξη της Σχολικής Μονάδας και Συμμετοχή

Ο παράγοντας αυτός αφορά τη διαχείριση της ΣΕΑ, τη συμμετοχή και την ευθυγράμμιση με την πολιτική. Σύμφωνα με το FOOTT PRINTTS, η ουσιαστική εμπλοκή των εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό της ΣΕΑ βελτιώνει την οικειοποίηση της από τους/τις εκπαιδευτικούς και την αποτελεσματικότητά της. Οι διοικητικοί φορείς

πρέπει να εξισορροπούν τις εθνικές κατευθύνσεις με την αυτονομία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Περιγραφικοί παράγοντες:

4.1 Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέγουν δράσεις ΣΕΑ μέσα από διαθέσιμες επιλογές

Η συμμετοχή ενισχύεται όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν αυτονομία να επιλέγουν δράσεις ΣΕΑ μέσα σε ένα δομημένο πλαίσιο. Η επιλογή ευκαιριών που ευθυγραμμίζονται με τους επαγγελματικούς τους στόχους και τις σχολικές τους αρμοδιότητες αυξάνει την παρακίνηση, την οικειοποίηση και την ουσιαστική εμπλοκή.

4.2 Οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν μεγαλύτερο λόγο στον σχεδιασμό της ΣΕΑ

Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της ΣΕΑ διασφαλίζει ότι οι δράσεις είναι συναφείς και ανταποκρίνονται σε πραγματικές διδακτικές ανάγκες. Η εμπλοκή των εκπαιδευτικών μέσω ερευνών, επιτροπών ή ομάδων εργασίας ενισχύει την αποδοχή, προάγει την κοινή ευθύνη και ενδυναμώνει τους δεσμούς με τις προτεραιότητες ανάπτυξης της σχολικής μονάδας.

4.3 Η ΣΕΑ είναι ευθυγραμμισμένη με τους στόχους ανάπτυξης της σχολικής μονάδας

Η επαγγελματική μάθηση είναι πιο αποτελεσματική όταν συνδέεται άμεσα με ευρύτερες στρατηγικές ανάπτυξης της σχολικής μονάδας. Η σύνδεση της ΣΕΑ με σχέδια θεσμικής βελτίωσης ενισχύει τη συνοχή, την κοινή ευθύνη μεταξύ του προσωπικού και τη συλλογική πρόοδο προς κοινούς εκπαιδευτικούς στόχους.

4.4 Οι αρχές και οι θεσμοί επηρεάζουν επίσης το περιεχόμενο

Η συμμετοχή στη ΣΕΑ διαμορφώνεται επίσης από εξωτερικούς φορείς, όπως υπουργεία, στελέχη σχολικών μονάδων και εργοδότες. Η καθοδήγησή τους μέσω κανονισμών, χρηματοδότησης και στρατηγικού οράματος μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη της σχολικής μονάδας, αλλά είναι πιο αποτελεσματική όταν εξισορροπείται με την επαγγελματική αυτενέργεια των εκπαιδευτικών και τις τοπικές ανάγκες.

Παρατηρήσιμες πτυχές για επιμορφωτές/τριες:

- Προσφορά δομημένων επιλογών ΣΕΑ στους/στις εκπαιδευτικούς και σαφής επικοινωνία των μαθησιακών στόχων, ώστε να υποστηρίζεται η ενημερωμένη επιλογή και η οικειοποίηση.
- Εμπλοκή των συμμετεχόντων/ουσών στον συν-σχεδιασμό του περιεχομένου ή των τρόπων υλοποίησης της ΣΕΑ.
- Διασφάλιση συνοχής ανάμεσα στους/στις συμμετέχοντες/ουσες, στους στόχους της σχολικής μονάδας και στις περιφερειακές στρατηγικές.
- Ευθυγράμμιση του περιεχομένου της ΣΕΑ με τις προτεραιότητες ανάπτυξης της σχολικής μονάδας και διασφάλιση συνοχής με τις θεσμικές και περιφερειακές στρατηγικές.
- Αποσαφήνιση δομών διακυβέρνησης και χρηματοδότησης.

Βασικές διαστάσεις αποτελεσματικής πρακτικής:

- Οι αυτόνομες και τοπικά πλαίσιοιμένες μορφές ΣΕΑ ενισχύουν την επαγγελματική αυτενέργεια, την παρακίνηση και την ουσιαστική εμπλοκή των εκπαιδευτικών.

- Οι διαφανείς δομές διακυβέρνησης ενισχύουν τη νομιμοποίηση της ΣΕΑ και την ευθυγράμμισή της με τους θεσμικούς στόχους.
- Οι αναστοχαστικές και αυτόνομες μορφές μάθησης ενισχύουν την επαγγελματική αυτενέργεια των εκπαιδευτικών.
- Η διαφανής διακυβέρνηση και η επίγνωση του ευρύτερου πλαισίου πολιτικής αυξάνουν τη νομιμοποίηση και την εμπλοκή των εκπαιδευτικών στη ΣΕΑ.

5. Οργάνωση και Υλοποίηση

Ο παράγοντας αυτός αφορά την οργάνωση, τη μορφή και την προσβασιμότητα της ΣΕΑ. Η έρευνα του FOOT PRINTTS τονίζει τη σημασία του χρόνου, του τρόπου υλοποίησης και της συνάφειας για την υποστήριξη της συμπεριληπτικής συμμετοχής, ιδίως για αγροτικές ή υπο-χρηματοδοτούμενες σχολικές μονάδες.

Περιγραφικοί παράγοντες:

5.1 Η ΣΕΑ πραγματοποιείται κατά τις ώρες εργασίας ή τον χρόνο προετοιμασίας

Ο προγραμματισμός της ΣΕΑ εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας ή του χρόνου προετοιμασίας μειώνει την πίεση του φόρτου εργασίας και προάγει την ισότιμη πρόσβαση όλων των εκπαιδευτικών. Αναδεικνύει τη θεσμική υποστήριξη και σηματοδοτεί ότι η επαγγελματική μάθηση αποτελεί αναπόσπαστο και πολύτιμο μέρος του εκπαιδευτικού επαγγέλματος.

5.2 Εξωτερικοί χώροι υλοποίησης (π.χ. πανεπιστήμια, μουσεία)

Η υλοποίηση της ΣΕΑ σε εξωτερικά περιβάλλοντα, όπως πανεπιστήμια, μουσεία ή πολιτιστικά κέντρα, καλλιεργεί τη δημιουργ-

γικότητα και την έμπνευση. Τα περιβάλλοντα αυτά προάγουν τη διεπιστημονική μάθηση και ενισχύουν τις συνδέσεις ανάμεσα στα σχολεία και ευρύτερους εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς θεσμούς.

5.3 Οι μορφές περιλαμβάνουν διά ζώσης, μεικτή, υβριδική και διαδικτυακή υλοποίηση

Η προσφορά ποικιλίας τρόπων υλοποίησης αυξάνει την πρόσβαση και την ευελιξία σε διαφορετικά διδακτικά πλαίσια. Οι διαδικτυακές μορφές διευρύνουν τις ευκαιρίες και την εμβέλεια, ενώ οι διά ζώσης μορφές υποστηρίζουν την πρακτική δοκιμή, την αλληλεπίδραση και τον αντασμο. Οι υβριδικές και μεικτές προσεγγίσεις συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα και των δύο, ανταποκρινόμενες σε διαφορετικές προτιμήσεις και επίπεδα ψηφιακής ετοιμότητας.

5.4 Ευέλικτος προγραμματισμός και διαφοροποίηση χρονικής διάρκειας

Η παροχή ΣΕΑ με τη μορφή σύντομων εργασιών, πολυήμερων μαθημάτων ή μακροπρόθεσμων προγραμμάτων επιτρέπει στους/στις εκπαιδευτικούς να επιλέγουν μορφές που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες και στους διαθέσιμους χρονικούς τους πόρους. Ο ευέλικτος προγραμματισμός υποστηρίζει τη σταθερή συμμετοχή, ενθαρρύνει τη συνεχή επαγγελματική μάθηση και λαμβάνει υπόψη τους διαφορετικούς ρυθμούς της επαγγελματικής ζωής των εκπαιδευτικών.

Οδηγίες για επιμορφωτές/τριες που προέκυψαν κατόπιν παρατήρησης:

- Προγραμματισμός της ΣΕΑ εντός του ωραρίου εργασίας ή του χρόνου προετοιμασίας και ευθυγράμμιση των μορφών

υλοποίησης με τα διδακτικά ωρολόγια προγράμματα.

- Χρήση εξωτερικών εκπαιδευτικών και πολιτιστικών χώρων (π.χ. πανεπιστήμια, μουσεία) για την καλλιέργεια δημιουργικότητας και διεπιστημονικών συνδέσεων.
- Παροχή διαφορετικών τρόπων υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένων διά ζώσης, μεικτών, υβριδικών, σύγχρονων και ασύγχρονων μορφών, προσαρμοσμένων στο περιεχόμενο της ΣΕΑ.
- Προσφορά ευέλικτου ρυθμού και διαφορετικής διάρκειας (σύντομα εργαστήρια, πολυήμερα μαθήματα, συνεχιζόμενα προγράμματα), με ευκαιρίες για αυτοκατευθυνόμενη εμπλοκή.

Βασικές διαστάσεις αποτελεσματικής πρακτικής:

- Ο ευέλικτος προγραμματισμός και η κατάλληλη χρονική τοποθέτηση προάγουν την ισότητα και μειώνουν τα εμπόδια πρόσβασης.
- Εξωτερικοί χώροι, όπως πανεπιστήμια ή πολιτιστικοί θεσμοί, εμπνέουν τη δημιουργικότητα, καλλιεργούν τη διεπιστημονική μάθηση και οικοδομούν θεσμικούς δεσμούς.
- Η ποικιλία μορφών υλοποίησης (διά ζώσης, μεικτή, υβριδική, διαδικτυακή) διασφαλίζει τη συνάφεια σε διαφορετικά πλαίσια και την ευθυγράμμιση με το περιεχόμενο της ΣΕΑ.
- Η μορφή της ΣΕΑ αντανakλά το περιεχόμενο και το γνωστικό αντικείμενό της.
- Οι επιλογές ΣΕΑ στον ίδιο χώρο ή διαδικτυακά ενισχύουν την οικονομική αποδοτικότητα και διευρύνουν τη συμμετοχή.
- Οι οικονομικά αποδοτικές και προσβάσιμες μορφές διευρύνουν τη συμμετοχή και διατηρούν την εμπλοκή σε κοινότητες εκπαιδευτικών.

6. Στοιχεία σχεδιασμού της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD)

Ο παράγοντας αυτός αναδεικνύει τα διδακτικά στοιχεία που καθιστούν τη ΣΕΑ πρακτικά εφαρμόσιμη και μεταβιβάσιμη στην πράξη. Η αποτελεσματική ΣΕΑ συνδυάζει τη θεωρία με την πρακτική της τάξης, καλλιεργεί τη συνεργασία και ενθαρρύνει τον πειραματισμό. Τόσο η Caena (2011) όσο και η βιβλιογραφική ανασκόπηση του FOOTT PRINTTS τονίζουν την αξία της μικροδιδασκαλίας, του διαλόγου μεταξύ ομοτίμων και της επαναληπτικής ανατροφοδότησης.

Περιγραφικοί παράγοντες:

6.1 Πρακτική εφαρμογή του περιεχομένου

Η ΣΕΑ είναι πιο αποτελεσματική όταν οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μεταφέρουν άμεσα όσα μαθαίνουν στις τάξεις τους. Πρακτικές δραστηριότητες, όπως ο σχεδιασμός μαθημάτων, οι προσομοιώσεις ή οι δοκιμαστικές εφαρμογές, ενισχύουν τη σύνδεση θεωρίας και πράξης και λειτουργούν ως σαφείς δείκτες επίδρασης στη διδασκαλία.

6.2 Μάθηση από ομοτίμους και ομαδικές συζητήσεις

Οι συνεργατικές μορφές επιτρέπουν στους/στις εκπαιδευτικούς να συν-οικοδομούν γνώση, να επιλύουν προβλήματα συλλογικά και να αναστοχάζονται διαφορετικές οπτικές. Ο δομημένος ομαδικός διάλογος ενισχύει την εμπλοκή, οικοδομεί την επαγγελματική ταυτότητα και ενδυναμώνει την παρακίνηση και τη μακροπρόθεσμη δέσμευση στην επαγγελματική μάθηση.

6.3 Άτυπη ανταλλαγή και παραδείγματα από την πραγματική ζωή

Οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν τη ΣΕΑ που δημιουργεί χώρο για αυθεντική και άτυπη ανταλλαγή. Η αφήγηση εμπειριών, η συζήτηση διδακτικών διλημμάτων και η ανταλλαγή βιωμένων εμπειριών συνδέουν τη θεωρία με την καθημερινή πρακτική και καλλιεργούν ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης και ασφάλειας για τη μάθηση.

6.4 Χρήση διδακτικού υλικού και ενεργός συμμετοχή

Η ενεργή εργασία με διδακτικούς πόρους κατά τη διάρκεια της ΣΕΑ ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, την προσαρμοστικότητα και την οικειοποίηση. Όταν οι συμμετέχοντες/ουσες συν-αναπτύσσουν, προσαρμόζουν και δοκιμάζουν υλικό, η επαγγελματική μάθηση γίνεται πιο ελκυστική και άμεσα συναφής με την πρακτική των εκπαιδευτικών στην τάξη.

Οδηγίες για επιμορφωτές/τριες που προέκυψαν κατόπιν παρατήρησης:

- Συμπερίληψη κύκλων πρακτικής-αναστοχασμού-δράσης (π.χ. μάθηση βασισμένη στον σχεδιασμό).
- Ενσωμάτωση μικροδιδασκαλίας, προσομοιώσεων ή δραστηριοτήτων βασισμένων σε σενάρια.
- Διευκόλυνση σχεδιαστικών έργων σε μικρές ομάδες και συλλογικής ανάπτυξης υλικού.
- Ενθάρρυνση άτυπης ανταλλαγής μέσω αφήγησης ιστοριών, διδακτικών διλημμάτων και βιωμένων εμπειριών, ώστε να συνδέεται η θεωρία με την καθημερινή πρακτική.
- Προτεραιοποίηση διαλογικών και πρακτικών μορφών έναντι της διδασκαλίας με βάση τη διάλεξη.

- Διευκόλυνση σχεδιαστικών έργων σε μικρές ομάδες και συλλογικής ανάπτυξης, προσαρμογή και δοκιμή διδακτικού υλικού.

Βασικές διαστάσεις αποτελεσματικής πρακτικής:

- Οι επαναληπτικές και συνεργατικές μορφές μάθησης υποστηρίζουν βαθύτερη επαγγελματική ανάπτυξη.
- Το μοίρασμα εμπειριών, οι προσωπικές αφηγήσεις και τα αυθεντικά παραδείγμα-

τα περιπτώσεων καλλιεργούν συναισθηματική εμπλοκή και μάθηση εντός πλαισίου.

- Ο προσανατολισμένος στην πράξη πειραματισμός επιτρέπει τη μεταφορά και την υιοθέτηση νέων στρατηγικών.
- Η ενεργός συν-δημιουργία και προσαρμογή διδακτικού υλικού ενισχύουν τη δημιουργικότητα, την αίσθηση του «οικείου» και τη συνάφεια με την τάξη.

Ενότητα 6: Προοπτική

Το παρόν πλαίσιο αποσκοπεί στην υποστήριξη των επιμορφωτών/τριών εκπαιδευτικών και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής στον σχεδιασμό ΣΕΑ που εδράζεται στον δημοκρατικό επαγγελματισμό. Το επιτυγχάνει προωθώντας τον συμμετοχικό σχεδιασμό, αναγνωρίζοντας τη φωνή των εκπαιδευτικών και ευθυγραμμίζοντας την επαγγελματική μάθηση τόσο με την ατομική αυτενέργεια όσο και με τους θεσμικούς στόχους. Οι έξι Βασικοί Παράγοντες αντανακλούν θεμελιώδεις δημοκρατικές αξίες: ισότητα στην πρόσβαση (5. Οργάνωση και Υλοποίηση), κοινή λήψη αποφάσεων (4. Ανάπτυξη της Σχολικής Μονάδας και Συμμετοχή), αναστοχαστική αυτονομία (1. Επαγγελματική Ταυτότητα) και συνεργασία μεταξύ ομοτίμων (3. Επαγγελματική Υποστήριξη). Με τον τρόπο αυτό, το πλαίσιο δεν υποστηρίζει μόνο την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, αλλά ενισχύει και τον

ρόλο τους ως αναστοχαστικών, ενδυναμωμένων και υπεύθυνων υποκειμένων μέσα σε συμπεριληπτικές σχολικές κουλτούρες.

Μεταφράζοντας την έρευνα σε πράξη, το πλαίσιο ενισχύει τόσο την ατομική όσο και τη θεσμική επαγγελματική μάθηση, με δέσμευση στην ποιότητα, την ισότητα, τη συνάφεια και τη συμμετοχή. Η δομή του βασίζεται στις θεωρητικές και εμπειρικές γνώσεις που ανέπτυξε το έργο FOOTPRINTTS, προσφέροντας μια επικυρωμένη βάση για ποιοτική ΣΕΑ σε διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα

Συνοπτικός Πίνακας Βασικών Παραγόντων και επιμέρους διαστάσεων

1. Επαγγελματική Ταυτότητα	2. Ικανοποίηση από τη ΣΕΑ	3. Επαγγελματική Υποστήριξη	4. Ανάπτυξη της Σχολικής Μονάδας και Συμμετοχή	5. Οργάνωση και Υλοποίηση	6. Σχεδιαστικά Στοιχεία της ΣΕΑ
1.1 Η ΣΕΑ βοηθά τους/τις εκπαιδευτικούς στην καθημερινή τους πρακτική	2.1 Η ΣΕΑ είναι αναγκαία για την επαγγελματική εξέλιξη	3.1 Μεντορική υποστήριξη από έμπειρους/ες συναδέλφους	4.1 Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέγουν δράσεις ΣΕΑ μέσα από διαθέσιμες επιλογές	5.1 Η ΣΕΑ πραγματοποιείται κατά τις ώρες εργασίας ή τον χρόνο προετοιμασίας	6.1 Πρακτική εφαρμογή του περιεχομένου
1.2 Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν κάτι ουσιαστικό	2.2 Το περιεχόμενο ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών	3.2 Καθοδήγηση/coaching για την βελτίωση της απόδοσης	4.2 Οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν μεγαλύτερο λόγο στον σχεδιασμό της ΣΕΑ	5.2 Εξωτερικοί χώροι υλοποίησης (π.χ. πανεπιστήμια, μουσεία)	6.2 Μάθηση από ομοτίμους και ομαδικές συζητήσεις
1.3 Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε επαγγελματικό διάλογο	2.3 Η συμμετοχή βελτιώνει την επαγγελματική πρακτική	3.3 Παρατήρηση ομοτίμων και ανατροφοδότηση	4.3 Η ΣΕΑ είναι ευθυγραμμισμένη με τους στόχους ανάπτυξης της σχολικής μονάδας	5.3 Οι μορφές περιλαμβάνουν διά ζώσης, μεικτή, υβριδική και διαδικτυακή υλοποίηση	6.3 Άτυπη ανταλλαγή και παραδείγματα από την πραγματική ζωή
1.4 Η ΣΕΑ συνδέεται με την επαγγελματική εξέλιξη (π.χ. πιστοποιητικά, κίνητρα, ECTS)	2.4 Η συνολική εργασιακή ικανοποίηση είναι υψηλή	3.4 Επαγγελματικά δίκτυα και ανταλλαγή υλικού	4.4 Οι αρχές και οι θεσμοί επηρεάζουν επίσης το περιεχόμενο	5.4 Ευέλικτος προγραμματισμός και ποικίλες διάρκειες	6.4 Χρήση διδακτικού υλικού και ενεργός συμμετοχή

Συνοδευτική κάρτα επιμορφωτή/τριας

Παράγοντας	ΠΡΙΝ τη συνεδρία	ΚΑΤΑ τη διάρκεια	ΜΕΤΑ τη συνεδρία
Παράγοντας 1 Επαγγελματική Ταυτότητα	Έχω συνδέσει το σημερινό θέμα με αυτό που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν σημαντικό στον επαγγελματικό τους ρόλο;	Ξεκίνα με μια σύντομη ερώτηση — π.χ. «Σκεφτείτε μια στιγμή αυτής της εβδομάδας που νιώσατε πραγματικοί/ές επαγγελματίες». Άφησε τους/τις εκπαιδευτικούς να μοιραστούν σε ζεύγη πριν εισαχθεί το νέο περιεχόμενο. Ξαναγύρνα σε αυτό στο τέλος.	Μίλησαν οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες για τη δική τους πρακτική/προσέγγιση/μεθοδολογία; Ένωσαν τον πιο προσωπικό χαρακτήρα του σεμιναρίου ή αυτό παρέμεινε πιο γενικό και αφηρημένο;
Παράγοντας 2 Ικανοποίηση από την Επιμόρφωση	Ανταποκρίνεται το σημερινό περιεχόμενο σε κάτι που οι εκπαιδευτικοί βρίσκουν πραγματικά δύσκολο ή και ενδιαφέρον; Έχω ελέγξει τι χρειάζονται;	Να είσαι σαφής από νωρίς σχετικά με το γιατί επέλεξες αυτό το θέμα. Στη μέση του σεμιναρίου, κάνε παύση και ρώτα: «Σας είναι αυτό χρήσιμο για την τάξη σας;». Να είσαι διαθεσιμμένος/η να προσαρμοστείς. Κλείσε με: «Τι θα δοκιμάσετε αύριο;»	Έφυγαν οι εκπαιδευτικοί με κάτι συγκεκριμένο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν άμεσα στην τάξη τους; Αν ρωτούσες, θα έλεγαν ότι το σεμινάριο άξιζε τον χρόνο τους;
Παράγοντας 3 Επαγγελματική Υποστήριξη	Έχω ενσωματώσει δομημένη αλληλεπίδραση μεταξύ συναδέλφων — καθοδήγηση, ανατροφοδότηση ή συνεργατική συζήτηση; Είναι αυτό το σεμινάριο ενταγμένο στον επίσημο σχεδιασμό ΣΕΑ ή αποτελεί προσθήκη της τελευταίας στιγμής;	Χρησιμοποίησε μικρές ομάδες για τουλάχιστον μία βασική δραστηριότητα. Ενθάρρυνε τους/τις πιο έμπειρους/ες εκπαιδευτικούς να καθοδηγούν νεότερους/ες συναδέλφους. Δημιούργησε χώρο για ουσιαστική ανταλλαγή, όχι απλώς παράλληλη εργασία.	Μίλησαν οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες μεταξύ τους, ή μίλησαν κυρίως σε σένα; Υπήρξε κάποια στιγμή πραγματικού επαγγελματικού διαλόγου που δεν θα είχε γίνει εκτός αυτής της αίθουσας;
Παράγοντας 4 Σχολική Ανάπτυξη & Συμμετοχή	Γνωρίζουν οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες πώς η σημερινή συνεδρία συνδέεται με το σχολικό τους πλαίσιο ή τους γενικότερους στόχους; Τους/Τις έχω δώσει φωνή στη διαμόρφωση αυτού που πρόκειται να κάνουμε μαζί;	Ρώτησε τους/τις εκπαιδευτικούς πώς συνδέεται το θέμα με τη σχολική τους πραγματικότητα. Αν είναι δυνατό, άφησέ τους/τες να επλέξουν ανάμεσα σε δύο εργασίες ή προσεγγίσεις. Αναγνώρισε τις θεσμικές πιέσεις μέσα στις οποίες εργάζονται.	Συνέδεσαν οι εκπαιδευτικοί τη μάθηση με κάτι ευρύτερο σε σχέση με τη δική τους τάξη; Ένωσε κανείς/καμία ότι ακούστηκε και εκτιμήθηκε ως ενεργός/ή συμμετέχος/η κι όχι απλώς ως αποδέκτης/τρια;
Παράγοντας 5 Οργάνωση & Υλοποίηση	Είναι η χρονική διάρκεια, η μορφή και η έκταση αυτής της συνεδρίας πραγματικά κατάλληλη και βολική για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες; Έχω σκεφτεί ποιος/α μπορεί να δυσκολεστεί να συμμετάσχει και γιατί;	Πρόσφερε τουλάχιστον μια δυνατότητα επιλογής — στη μορφή, τον ρυθμό ή τη δραστηριότητα. Παραδέξου ανοιχτά τους όποιους περιορισμούς. Μην προσπαθείς να καλύψεις τα πάντα· το βάθος μετράει περισσότερο από την έκταση.	Εξυπηρέτησε η μορφή το περιεχόμενο ή το εμπόδισε; Τι θα έκανε αυτό το σεμινάριο πιο εύκολο να το παρακολουθήσει κάποιος/α και πιο χρήσιμο ώστε να συμμετάσχει την επόμενη φορά;
Παράγοντας 6 Στοιχεία Σχεδιασμού Επιμόρφωσης	Υπάρχει τουλάχιστον μία δραστηριότητα όπου οι εκπαιδευτικοί δημιουργούν, προσαρμόζουν ή δοκιμάζουν κάτι — αντί απλώς να ακούν ή να κρατούν σημειώσεις;	Χρησιμοποίησε πρακτικές όπως μικροδιδασκαλία, σχεδιασμό μαθημάτων, εργασία με σενάρια ή προσαρμογή υλικού. Δώσε προτεραιότητα στην αλληλεπίδραση και στις συμμετοχικές πρακτικές.	Έφυγαν οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες με κάτι από που έφτιαξαν οι ίδιοι/ες; Υπήρξαν στιγμές αληθινής συζήτησης, γέλιου ή αφήγησης; Αυτά είναι σημάδια πραγματικής επαγγελματικής εμπλοκής.

North Rhine-Westphalia
represented by the

Bezirksregierung Arnsberg

Seibertzstraße 1

59821 Arnsberg

Germany

Phone +49 2931 82-0

Fax +49 2931 82-2520

poststelle@bra.nrw.de

www.bra.nrw.de

FOOTPRINTS